

Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка

Наукова бібліотека
Відділ науково-бібліографічної інформації
та комп'ютерних технологій

Марина Борисівна Столяр

Біобібліографічний покажчик

Чернігів
2018

УДК 016:929
ББК Я19:Ч48
С 81

Рекомендовано до друку методичною радою Наукової бібліотеки Національного університету «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. Протокол № 4 від 29.11.2018 р.

Укладач

А. В. Трухан, головний бібліограф

Відповідальний редактор

Г. Г. Макарова, канд. пед. наук, директор Наукової бібліотеки НУЧК ім. Т. Г. Шевченка

С 81 Марина Борисівна Столяр : біобібліогр. покажч. / уклад. А. В. Трухан ; відп. ред. Г. Г. Макарова. – Чернігів, 2018. – 28 с.

Біобібліографічний покажчик «Марина Борисівна Столяр» підготовлено працівниками відділу науково-бібліографічної інформації та комп'ютерних технологій Наукової бібліотеки НУЧК імені Т. Г. Шевченка.

У покажчику вміщено матеріал про життєвий і творчий шлях, а також список опублікованих праць доктора філософських наук, професора кафедри філософії та культурології НУЧК імені Т. Г. Шевченка Марини Борисівни Столяр.

УДК 016:929
ББК Я19:Ч48

Наукова бібліотека НУЧК ім. Т. Г. Шевченка
Відділ науково-бібліографічної інформації та
комп'ютерних технологій, 2018

Від упорядників

Біобібліографічний покажчик «Марина Борисівна Столяр» продовжує серію «Наукова спадщина викладачів НУЧК імені Т. Г. Шевченка». Він містить відомості про науковий та методичний доробок доктора філософських наук, професора кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка Столяр Марини Борисівни.

До покажчика увійшли опубліковані праці: підручники, навчальні посібники, статті з періодичних видань, збірників наукових праць вишів, матеріалів науково-практичних конференцій та з інших джерел.

Біобібліографічний покажчик складається з таких розділів:

- Наукова біографія
- Хронологічний покажчик праць Марини Борисівни Столяр
- Іменний покажчик співавторів.

У покажчику дотримано хронологічний характер розміщення опублікованих праць у прямій послідовності. У межах одного року матеріал розміщено за алфавітом назв. Бібліографічний опис і скорочення слів здійснено за чинними в Україні стандартами: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні правила та вимоги складання», ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою».

Видання розраховане на науковців, викладачів, учителів та методистів, студентів, магістрантів та аспірантів, працівників бібліотек. Воно може бути використане у науково-дослідній, науково-методичній, науково-педагогічній та професійній діяльності.

Наукова біографія

Доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та культурології Марина Борисівна Столяр народилася у мальовничому місті Кременець Тернопільської області (1961 р.). В межах своєї родини вона належить до четвертого покоління української інтелігенції, серед яких були: М. П. Ковальський – відомий в Україні та за її межами історик, завдяки авторитету якого серед науковців української діаспори відроджувалася Острозька академія наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.; Л. У. Биковський – активний учасник національно-визвольного руху 20-30-х рр. ХХ ст., засновник Українського Чорноморського інституту, один із членів-засновників Українського історичного товариства, знаний український бібліограф і член першої Управи Української Вільної Академії наук у Нью-Йорку; М. І. Кикець – декан філологічного факультету Волинського університету; В. О. Кикець – відомий вчений-хімік, автор підручника з хімії, який працював у Київському політехнічному інституті і був розстріляний у роки репресій; Г. Ю. Кикець – доктор філософських наук, проректор Тернопільського педагогічного інституту та багато інших діячів освіти на науки.

М. Б. Столяр закінчила Тернопільську середню школу № 4 та вступила до Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка на філософський факультет (1978 р.). Вибору професії сприяли як цікаві розповіді матері про відомих філософів, так і глибоко філософські лекції вчителів літератури в школі, які мали блискучу університетську освіту.

Успішно закінчивши навчання в університеті, М. Б. Столяр була рекомендована в аспірантуру. Після завершення навчання в аспірантурі, з 1987 року і дотепер працює в Чернігівському університеті (спочатку Чернігівському педагогічному інституті імені Т. Г. Шевченка, а починаючи з 2017 р. – Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка).

М. Б. Столяр була учасницею знаменитих Алуштинських молодіжних філософських шкіл 90-х рр. ХХ ст.

У якості лекторів на ці школи запрошувалися найвидатніші філософи колишнього СРСР (В. С. Горський, В. А. Малахов, М. В. Попович, С. Б. Кримський, М. К. Мамардашвили, М. З. Чавчавадзе, Е. Ю. Солов'йов та ін.).

У 1988 р. у Київському державному університеті імені Т. Г. Шевченка захистила кандидатську дисертацію з проблем теорії пізнання: «Современное научно-теоретическое познание и общение (социально-гносеологический аспект)». Науковим керівником кандидатської дисертації був академік Попович Мирослав Володимирович, вплив якого не обмежився темою кандидатської, але й певною мірою, визначив інтерес до феномену тоталітаризму, якому було присвячено наступне наукове дослідження – докторська дисертація.

Столяр М. Б. зі своїм науковим керівником – академіком Поповичем М. В.

Від академіка Кримського Сергія Борисовича на початку 2000-х рр. отримала «благословіння» займатися радянською сміховою культурою. На перетині цих двох наукових проблем (феномени сміхової культури та тоталітаризму) Мариною Борисівною було написано дві монографії («Религия советской цивилизации»; «Советская смеховая культура») та докторську дисертацію «Сміхова культура тоталітарного суспільства: сутність, форми, механізми дії (на прикладі радянських культурних практик)».

Продовжуючи традицію вивчення сміхової культури М. М. Бахтіним, Марина Борисівна намагалася завершити те, що він не міг зробити через жорстку тоталітарну цензуру, але намагався реалізувати завдяки переносу семантики дослідження в історично віддалене минуле (пізні середньовіччя та Відродження). Методологію М. М. Бахтіна було доповнено кріпторелігійним аспектом аналізу, який розробляли М. Бердяєв, О. Лосєв, М. Еліаде та інші видатні філософи та культурологи.

У 2013 році у Харківському національному педагогічному університеті імені Г. С. Сковороди Столяр М. Б. захистила докторську дисертацію «Сміхова культура тоталітарного суспільства: сутність, форми, механізми дії (на прикладі радянських культурних практик)». Критичний напрямок її роботи не сподобався тодішній владі: робота зазнала гонінь від Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України під керівництвом Дмитра Табачника. Дисертацію чотири рази відправляли на додаткові рецензії. Тільки наприкінці 2014 р. (вже після відставки Д. Табачника) від Міністерства, нарешті, надійшло підтвердження, на яке довелося чекати 2 роки.

З 2011 року професор Столяр М. Б. працює завідувачем кафедри філософії та культурології Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

У 2018 році Марина Борисівна підготувала міжкафедральний грантовий проект «Європейські анти тоталітарні практики» та перемогла у конкурсі Жана Моне в межах програми Еразмус +. Проект об'єднав фахівців різних

наукових, філософських та культурологічних галузей навколо теми демократичних цінностей ЄС.

На світлині учасники проекту: проф. Борисов О. О., доц. Кеда М. К., доц. Ольховик М. В., доц. Каранада М. В., канд. філос. наук Богун К. М. (2 ряд); доц. Гергуль С. М., проф. Столяр М. Б., проф. Колесник О. С. (1 ряд)

Коло наукових інтересів: філософія сміху, сміхова культура, концепти тоталітаризму, посттоталітаризму, неототалітаризму; антитоталітарні культурні практики.

Хронологічний покажчик праць Марини Борисівни Столяр

1982

1. Психология человека и духовно-практическая сфера духовного производства // *Вестник Киевского университета : вопр. филос. наук.* – Киев, 1982. – Вып. 14. – С. 12–17. (Соавт.: В. А. Рябенко).

1986

2. К вопросу о конкретизации философских исследований по проблеме формирования активной жизненной позиции человека // *Активная жизненная позиция советского человека : тез докл. обл. науч. конф.* – Винница, 1986. – С. 14–15.

3. Конкретность истины в методологии исторического познания // *Методологические проблемы общественно-исторического развития : тез. докл. на IV Моск. филос. чтениях молодых ученых.* – М., 1986. – Вып. II. – С. 56–57.

4. Методологическая роль категории общение в марксистской гносеологии // *Деп. В ИНИОН АН СССР.* – 1986. – № 26182.

5. Некоторые проблемы формирования сознания личности в условиях совершенствования социализма // *Проблемы философии : респ. междуведомств. науч. сб. / редкол.: Н. В. Дученко, И. В. Бычко [и др.].* – Киев, 1986. – Вып. 68 : Программа КПСС и актуальные вопросы развития духовного мира личности социалистического общества. – С. 25–31.

6. Общение как основание научно-теоретического познания // *Проблемы философии : респ. междуведомств. науч. сб. / редкол.: Н. В. Дученко, И. В. Бычко [и др.].* – Киев, 1986. –

Вып. 67 : Диалектика, практика и методологические проблемы формирования современного научного мышления. – С. 92–98.

1987

7. План семинарских занятий к изучению курса марксистско-ленинской философии / Чернигов. гос. пед. ин-т им. Т. Г. Шевченко. – Чернигов, 1987. – 62 с. (Соавт.: В. Д. Сутрин, С. Ф. Марценюк, С. Т. Мащенко и др.).

8. Планы семинарских занятий по логике / Чернигов. гос. пед. ин-т им. Т. Г. Шевченко. – Чернигов, 1987. – 12 с. (Соавт.: С. Ф. Марценюк).

1988

9. Современное научно-теоретическое познание и общение (социально-гносеологический аспект) : автореф. дис. на соиск. ученой степ. канд. филос. наук : спец. 09.00.01 «Диалектический и исторический материализм». – Киев, 1988. – 16 с.

1990

10. [О личности философа] // Нысанбаев А. Н., Сулейманов Ф. М. «От единомыслия» к плюрализму мнений / А. Н. Нысанбаев, Ф. М. Сулейманов. – М., 1990. – С. 51–52.

1991

11. Нравственность как основа человеческого бытия и закон мироздания (на материале Фиванской трагедии Софокла) // Человек. Бытие. Культура : тез. докл. XIV Всесоюз. теорет. семинара «Мировоззрение и научное познание», Переяслав-Хмельницкий, 30 сент. – 4 окт. 1991 г. / редкол.: И. П. Стогний, Е. К. Быстрицкий, Е. И. Антрос [и др.] ; Ин-т философии АН УССР : в 4 ч. – Киев ; Переяслав-Хмельницкий, 1991. – С. 18–19.

12. Про деякі архетипи сучасної моральної свідомості // Тези доповідей міжвузівської науково-практичної

конференції, присвяченої 75-річчю Чернігівського державного педагогічного інституту імені Т. Г. Шевченка / М-во нар. освіти УРСР, Чернігів. держ. пед. ін-т ім. Т. Г. Шевченка ; редкол.: В. М. Боровик (голова), М. М. Мурач, Т. К. Тарасенко [та ін.]. – Чернігів, 1991. – Ч. 1. – С. 33–35.

1997

13. Давньогрецька трагедія в світлі досвіду християнської свідомості (методика розкриття основних рис язичницької моралі) // Гуманітарна освіта: фактор світової інтеграції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернівці, 23–25 жовт. 1997 р.) / наук. ред. М. Г. Марчук; відп. за вип. М. М. Сидоренко. – Чернівці, 1997. – С. 124–129. (Співавт.: М. О. Богун).

14. До питання про визначення типів гуманізму (методологічний аспект) // Людина і мистецтво в гуманістичних вимірах : матеріали людинознавч. філософ. читань / відп. ред. Т. Біленко [та ін.] ; Дрогоб. держ. пед. ін-т ім. Івана Франка. – Львів, 1997. – Вип. 4. – С. 117.

1998

15. Історія української та зарубіжної культури // Культурологічні дисципліни : метод. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / М-во освіти України, Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 1998. – С. 25–35.

16. Особливості філософування Г. С. Сковороди або Плутарх проти Аристотеля // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія 10: Філософія, економіка, соціологія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 1998. – № 1. – С. 5–8.

17. Провина Едипа: забутий висновок стародавнього міфу (етико-філософський аналіз) // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія:

Філософія. Політологія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, 1998. – Вип. 28 – С. 56–58.

1999

18. Етика в проблемних і аналітичних задачах // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філософія, економіка, соціологія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 1999. – № 2. – С. 188–189. (Співавт.: М. О. Богун, В. Ф. Степаненко).

2000

19. Понятие «прелести» в эстетике Ф. Достоевского // Синописис. – 2000. – № 3. – С. 137–144.

2001

20. О некоторых культурологических ассоциациях, связанных с картиной С. Дали «Женщина с головой из букета роз» // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. Ф. Явоненко. – Чернігів, 2001. – Вип. 8. – С. 72–76.

21. Размышления о рождественской сказке // Дивосад. – 2001. – № 2. – С. 38–40.

2002

22. Майбутнє, дитина, сім'я, жінка в радянській культурі першої половини ХХ століття (на матеріалі повістей А. Платонова і А. Гайдара) // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. Ф. Явоненко. – Чернігів, 2002. – Вип. 14. – С. 109–114.

23. Плани семінарських занять з філософії для студентів, магістрантів та аспірантів / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2002. – 44 с. (Співавт.:

В. А. Личковах,
О. С. Колесник).

С. Т. Мащенко,

О. О. Явоненко,

2003

24. Калейдоскоп як метафора та принцип естетико-інформаційного світовідношення // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. Ф. Явоненко. – Чернігів, 2003. – Вип. 20. – С. 15–18. (Співавт.: М. О. Богун).

25. Человек и природа в языческой и в христианской культуре // Деятельностное понимание культуры как вида человеческого бытия : материалы I Междунар. науч. конф. (г. Нижневартовск, 17–18 дек. 2003 г.) / Нижневарт. гос. пед. ин-т ; отв. ред. В. И. Полищук. – Нижневартовск, 2003. – С. 137–140.

2004

26. Образ жизненной перспективы как основание культуры // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. Ф. Явоненко. – Чернігів, 2004. – Вип. 26. – С. 18–23.

27. Різдвяна казка в землі забуття // Філософ. думка. – 2004. – № 3. – С. 125–135.

28. Рождество в земле забвения // Русская философия культуры в XX столетии : сб. науч. статей укр. и рос. культурологов / Чернигов. гос. пед. ун-т им. Т. Г. Шевченко. – Чернигов, 2004. – С. 77–84.

2005

29. «День сурка» как модель заколдованного круга человеческой жизни в современной цивилизации // Contemporary art — Нові території : тези доп. Міжнар. наук.-

практ. конф. (м. Київ, 20–23 листоп. 2005 р.) / М-во культури і туризму України [та ін.]. — Київ, 2005. — С. 17–18.

30. Пошуки сенсу життя в європейській культурі: дві світоглядні парадигми // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. О. Ф. Явоненко.— Чернігів, 2005. — Вип. 32. — С. 5–10.

2006

31. Архетип столиці и провінції в контексте православної культурології // Філософія етнокультури та морально-естетичні стратегії громадянського самовизначення : зб. наук. ст. / за ред. проф. В. А. Личковаха. — Чернігів, 2006. — С. 25–29. (Співавт.: М. О. Богун).

32. Старец Паисий Святогорец о помыслах // Христиан. мысль. — 2006. — № 3. — С. 139–143.

2007

33. Архетипові зрізи образу царя Едипа в античній культурі // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філософія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. — Тернопіль, 2007. — № 15. — С. 106–114.

34. К вопросу о некоторых архетипах православной культурологии // Христиан. мысль. — 2007–2008. — № 4. — С. 128–135.

35. Особливості православного відношення людини до природи // Філософія етнокультури та наукові стратегії збереження національної єдності України : зб. наук. ст. / за ред. проф. В. А. Личковаха. — Чернігів, 2007. — С. 42–46.

36. Тиша, музика, шум як складові людського буття і культури // Вісник Чернігівського державного педагогічного

університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2007. – Вип. 51. – С. 29–33. (Співавт.: М. О. Богун).

2008

37. Архетип влади людини над природою в православній культурі // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філософія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2008. – № 16. – С. 56–62. (Співавт.: М. О. Богун)

38. Архетип Саду в сучасній культурологічній думці // Філософсько-антропологічні студії 2008. Філософська антропологія та сучасність (пам'яті В. Г. Табачковського) : зб. наук. пр. / Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. – Київ, 2008. – С. 264–272.

39. Ієрофанії новорічного свята // Універ. Сіту. – № 1. – 2008. – С. 7.

40. Особистісність буття в поезії Олени Мамчич // Сіверян. літопис. – 2008. – № 5. – С. 133–139.

41. Поезія Олени Мамчич: пошуки першообразів буття // Літ. Чернігів. – 2008. – № 4. – С. 171–175.

42. Пошуки першообразів буття // Склянка часу*Zeitgas. – 2008. – № 48. – С. 101–103.

43. Спогади про Г. Ю. Кикець або деякі риси особистості в контексті культури шестидесятників // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Філософія. – 2008. – № 16. – С. 191–193.

44. Феномен святості в сучасному філософському дискурсі: європейський контекст // Сіверян. літопис. – 2008. – № 2. – С. 129–134. (Співавт.: Л. І. Маслюк).

2009

45. Богоборческий смысл ювенальной юстиции // Христиан. мысль. – 2009–2010. – № 5. – С. 188–192. (Співавт.: Н. А. Богун).

46. Время, безвременье и вечность в поэзии Елены Мамчич // Акварели: лирика / О. Б. Мамчич. – Чернигов, 2009. – С. 3–14.

47. Ієрофанії свят в контексті радянського хронотопу // Сіверян. літопис. – 2009. – № 1. – С. 121–128.

48. Ієрофанії часу в радянському хронотопі // Філософ. та соціол. думка. – № 3. – 2009. – С. 127–139.

49. Идеал смиренномудрия в художественном фильме П.Лунгина «Остров» // Церква в світі: служіння любові: зб. матеріалів Других Покров. Міжнар. просвітн. читань. – Полтава, 2009. – С. 238–243. (Співавт.: Л. І. Маслюк).

50. Критика титанического гуманизма в русской культурологии // Феномен философской критики в культуре российского Серебряного века : к 100-летию выхода сб. статей о рус. интеллигенции «Вехи» / отв. ред.: Г. Аляев, Т. Суходуб ; Общ. рус. философии при укр. филос. Фонде ; Центр гуманитар. образования НАН Украины ; Ин-т философии им. Г. С. Сковороды НАН Украины ; Укр. акад. русистики. – Полтава, 2009. – С. 400–403.

51. Плани семінарських занять з філософії для студентів, здобувачів та аспірантів / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; заг. ред. В. А. Личковаха. – Чернігів, 2009. – 56 с.

2010

52. Богоборческий смысл ювенальной юстиции // Христиан. мысль. – 2009–2010. – № 5. – С. 188–192. (Співавт.: Н. А. Богун).

53. Идеал смиренномудрия в художественном фильме П. Лунгина «Остров» // Деятельное понимание культуры как вида человеческого бытия : материалы VII Междунар. науч. конф. (г. Нижневартовск, 3 дек. 2009 г.) / отв. ред. В. И. Полишук. – Нижневартовск, 2010. – С. 25–30. (Соавт.: Л. И. Маслюк).

54. Коммунистический вариант хилиастической ереси // Христиан. мысль. – 2009–2010. – № 5. – С. 152–155.

55. Потестарний вимір міфу про Едипа в сучасній Україні // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Філософські науки / Чернігів. держ. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2010. – Вип. 75 : Другі Кулішеві читання з філософії етнокультури. – С. 80–83.

56. Религия советской цивилизации. – Киев: Стилос, 2010. – 178 с.

2011

57. Дві світоглядні парадигми радянської сміхової культури як основні вектори пострадянської свідомості // Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії : зб. матеріалів Всеукр. наук. конф. / уклад. Т. О. Артемчик, під ред. С. Я. Українець. – Рівне, 2011. – С. 19–23.

58. Методологічна роль ідей М. М. Бахтіна у дослідженні радянської сміхової культури // Науковий вісник Чернівецького університету : зб. наук. пр. Серія: Філософія

/ Чернів. нац. ун-т. ім. Юрія Федьковича. – Чернівці, 2011. – Вип. 563–564. – С. 100–104.

59. Радянські свята, видовища, об'їдання та пияцтво як форми профанації аскетизму тоталітарних практик // Візуальність у контексті культурних практик : друга Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Черкаси, 13–14 жовт. 2011 р.) / Черкас. держ. техн. ун-т. – Черкаси, 2011. – С. 31–37.

60. Советская смеховая культура : монография. – Киев: СтилоС, 2011. – 304 с.

61. Философская сатира и ирония А.Ф. Лосева // Русская философия: история, методология, жизнь / редкол.: Г. Аляев, Т. Суходуб ; Ин-т философии им. Г. С. Сковороды НАН Украины ; Полтав. нац. тех. ун-т им. Ю. Кондратюка. – Полтава, 2011. – С. 648–655.

62. Философское творчество А. И. Яценко в контексте советской смеховой культуры // Марксизм та сучасність: радянська філософія – вчора, сьогодні, завтра : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15 груд. 2011 р.) / уклад. Б. В. Новіков. – Київ, 2011. – С. 244–245.

2012

63. Дитина, жінка, родина в радянських тоталітарних практиках і в сміховій культурі // Культура і Сучасність : альманах. – 2012. – № 1. – С. 24–28.

64. Естетичний зріз протистояння тоталітарних практик та радянської сміхової культури: образ жертви // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури : зб. наук. пр. / редкол.: В. Г. Чернець (голов. ред.), Ю. Л. Афанасьєв, В. М. Даниленко [та ін.]. – Київ, 2012. – Вип. XXVIII. – С. 16–23.

65. Основные парадигмы отношения «Человек – природа» в истории культур // Парадигмы знания в новую эпоху: навстречу глобальным изменениям : материалы 1-й Междунар. науч. конф. (г. Чернигов, 14 дек. 2012 г.). – Чернигов, 2012. – С. 21–22. (Співавт.: Н. А. Богун).

66. Розіграш у контексті радянських тоталітарних практик // Мультиверсум. Філософський альманах / Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України ; голов. ред. В. В. Лях. – Київ, 2012. – Вип. 7 (115). – С. 138–148.

67. Цирк и советские тоталитарные практики // ДОКСА : зб. наук. пр. з філос. та філології / Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Одес. гуманіт. традиція. – Одеса, 2012. – Вип. 2 (18) : Сміх у світі культури – С. 60–69.

68. Цирк у площині радянських тоталітарних практик // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журн. / Держ. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. – 2012. – № 2. – С. 15–19.

2013

69. Профанація ідеалу титанічної особистості в радянській сміховій культурі // Філософія у сучасному соціумі : матеріали Міжнар. наук. конф. (м. Донецьк, 24–26 квіт. 2013 р.) / Донец. облдержадмін., Донец. нац. ун-т [та ін.]. – Донецьк, 2013. – С. 226–229.

70. Радянська сміхова культура як форма моральнісного протистояння тоталітаризму // Гілея : наук. вісн. : зб. наук. пр. / голов. ред. В. М. Вашкевич. – Київ, 2013. – Вип. 73 (№ 6). – С. 266–268.

71. Релігійні підвалини радянської сміхової культури // Вісник Харківського національного педагогічного університету. Серія: Філософія / Харків. нац. пед. ун-т

ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2013. – Вип. 40, ч. II. – С. 151–160.

72. Розіграш як провідна форма радянської сміхової культури 60–70-х рр. // Гілея : наук. вісн. : зб. наук. пр. / голов. ред. В. М. Вашкевич. – Київ, 2013. – Вип. 68 (№ 1). – С. 511–515.

73. Культура тоталітарного суспільства: сутність, форми, механізми дії (на прикладі радянських культурних практик) : автореф. дис. на здобуття вченого ступеня д-ра філос. наук : спец. 09.00.04 «Філософська антропологія, філософія культури». – Харків, 2013. – 33 с.

2014

74. Агиография как протекст цитат и аллюзий советской смеховой культуры // Концепт святости в историческом контексте : материалы Междунар. науч.-практ. конф. – Мстиславль, 2014.

75. К вопросу о присутствии юмора в феноменологии святости (на материале византийской и древнерусской агиографической литературы) // Рус. лит. – 2014. – № 4. – С. 23. – (Соавт.: Н. А. Богун).

76. Релігія радянської цивілізації: сакральне та профанне : навч.-метод. посіб. / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : ЧНПУ, 2014. – 87 с.

77. Хронотоп сказок о Муми-троллях // Философский опыт детской литературы: Муми-тролли и другие (к 100-летию Туве Янссон) : Междунар. науч.-теорет. конф. (г. Санкт-Петербург, 9–11 окт. 2014 г.). – Санкт-Петербург, 2014.

2015

78. К вопросу о специфике советской смеховой культуры // Вісник Харківського національного педагогічного

університету. Серія: Філософія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2015. – Вип. 45, ч. II. – С. 14–25.

79. Ксенія Мартиненко. Художник-іконописець // Успішна жінка : інформ.-вид. проект. – Київ, 2015. – Вип. V. – С. 84–85.

80. Методологія дослідження феномену радянської сміхової культури // Полілог культур: освітній і культурологічний аспекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців, 24 берез. 2015 р. / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченко. – Чернігів, 2015. – С. 4–5.

81. Радянська сміхова культура як специфічна форма творчості // Творчість у філософських вимірах : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 14–15 трав. 2015 р.). – Київ, 2015. – С. 161–163.

82. Сміхова культура і громадянське суспільство (на матеріалі радянських культурних практик другої половини ХХ ст.) // Проблеми громадянського суспільства: філософсько-правові та соціально-психологічні аспекти : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Чернігів, 21 січ. 2015 р.) / Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів, 2015. – С. 290–296.

83. Хронотоп сказок Т. Янссон о Муми-троллях // *Studia Culturae*. – 2015. – Вып. 3 (25). – С. 205–215.

2016

84. Агиография как протекст цитат и аллюзий советской смеховой культуры // Релігія. Філософія. Культура : матеріали міждисциплін. Всеукр. наук.-теорет. конф. (м. Чернігів, 29 жовт. 2015 р.) / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка – Чернігів, 2016. – С. 127–133.

85. Ігрові практики «одеської» мови // Вісник Харківського національного педагогічного університету. Серія: Філософія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2016. – Вип. 46 (II). – С. 84–92.

86. Постісторичний дискурс античності за філософським твором С.В. Пролеєва «Елена прекрасна: трагедія краси» // Діалог культур Україна – Греція: культурна політика ХХІ ст. в Європейській ретроспективі : зб. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2016. – С. 185–191.

87. Феномен війни в книзі Стефана Цвейга «Вчорашній світ. Спогади європейця» // «Освіта і доля нації». Філософія і педагогіка миру в Україні та сучасному світі : матеріали XVII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 28–29 жовт. 2016 р.) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2016. – С. 44–47. (Співавт.: Н. А. Богун).

88. Философские мотивы в трагедии Шекспира «Гамлет» // Мова. Культура. Комунікація: інноваційні підходи до вивчення мов та літератур : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., 22–23 квіт. 2016 р. – Чернігів, 2016. – С. 154–157.

89. Філософський епос С. Пролеєва «Елена Прекрасна» як простір зустрічі античної культури та сучасної цивілізації // Вісник Харківського національного педагогічного університету. Серія: Філософія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2016. – Вип. 47 (I). – С. 109–121.

90. Філософсько-епічна реконструкція античності мовою сучасної культури (за твором С. Пролеєва «Елена Прекрасна»: трагедія краси) // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки / Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка ; голов. ред. М. О. Носко. – Чернігів, 2016. – Вип. 141. – С. 188–191.

2017

91. Антитоталітарний дискурс радянського та польського політичного анекдоту 70 – 80-х рр. ХХ ст. (компаративний аналіз) // Вісник Харківського національного педагогічного університету. Серія: Філософія / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 2017. – Вип. 48 (I). – С. 8–17.

92. Проблеми чернігівців, що належать до групи ВПО, та деякі шляхи їх вирішення // Проблеми внутрішньо переміщених осіб в Україні та шляхи їх вирішення : наук.-практ. круглий стіл (м. Чернігів, 23 трав. 2017 р.) : тези доп. / Чернігів. нац. технол. ун-т. – Чернігів, 2017. – С. 15–17. (Співавт.: Н. А. Богун).

2018

93. Війна як тоталітарний дискурс за твором Стефана Цвейга «Вчорашній світ. Спогади європейця» // Світові конфлікти у ХХІ столітті: філософська рефлексія соціальних, економічних, екологічних, політичних та релігійних аспектів : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 25 жовт. 2018 р.). – Київ, 2018. – С. 106–108.

94. Європейський концепт тоталітаризму (в історичному, філософському, лінгвістичному та педагогічному дискурсах) : навч.-метод. посіб. / Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : НУЧК, 2018. – 52 с. (Співавт.: М. К. Кеда, О. О. Борисов, С. М. Гергуль).

95. Філософія сміху і гумору в сучасному історико-філософському дискурсі // *Sententiae*. – 2018. – Vol. 37:1. – P. 168–178.

96. Філософія та культурологія : навч.-метод. посіб. / Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : НУЧК, 2018. – 88 с. (Співавт.: Н. А. Богун).

97. Філософія та культурологія : навч.-метод. посіб. для студентів заоч. від-ня. / Нац. ун-т «Чернігів. колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів : НУЧК, 2018. – 82 с. (Співавт.: Н. А. Богун).

98. Fenomen śmiechu w kontekście posttotalitarnej praktyki na podstawie sowieckiej i polskiej anegdoty z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych XX wieku // *Wschodni Rocznik Humanistyczny*. – Tom XIV (2017). – N 4. – S. 193–206.

99. Post-totalitarian practices of Soviet and Polish comedy films of 1960 –1980s. // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв = National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald* : наук. журн. / Нац. акад. керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, 2018. – № 4. – С. 103 – 108.

100. The discourse of the laughter theory in the optics of post-positivism and postmodernism // *Гілея : наук. вісн. : зб. наук. пр.* / голов. ред. В. М. Вашкевич. – Київ, 2018. – Вип. 131 (№ 4). – С. 316–320. (Співавт.: Т. О. Стеченко).

Іменний покажчик співавторів

Богун М. О. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 22

Борисов О. О. 21
Гергуль С. М. 21
Кеда М. К. 21
Колесник О. С. 11
Марценюк С. Ф. 8
Маслюк Л. І. 14, 15
Мащенко С. Т. 8, 11
Рябенко В. А. 7
Степаненко В. Ф. 10
Стеченко Т. О. 22
Сутрин В. Д. 8
Явоненко О. О. 11

Зміст

Від упорядників.....	3
Наукова біографія.....	4
Хронологічний покажчик праць Марини Борисівни Столяр.....	7
Іменний покажчик співавторів.....	23

Для нотатків

Для нотатків

Марина Борисівна Столяр
(Біобібліографічний покажчик)

Уклад. А. В. Трухан
Відп. ред. Г. Г. Макарова
Комп'ютер. набір А. В. Трухан

Наукова бібліотека Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
Вул. Гетьмана Полуботка, 53, м. Чернігів 14013
Тел. 8(04622) 3-70-64 e-mail: biblioteka@chgu.edu.ua